

ISBN 978-83-928022-4-2

Problematyka związków religii i nacjonalizmu, a ściślej – roli i znaczenia religii w konfliktach etnicznych, staje się coraz bardziej popularna w badaniach z zakresu nauk społecznych, zwłaszcza socjologii, etnologii, politologii i studiów nad bezpieczeństwem. Z całą pewnością swoistą modę na zgłębianie związków występujących między religią a agresją w konfliktach etnicznych zainicjowały lub przynajmniej wzmocniły liczne ataki terrorystyczne w wykonaniu ekstremistów islamskich. Szerokim echem w świecie odbiły się główne tezy Samuela P. Huntingtona zawarte w jego publikacji z lat 90. ub. stulecia na temat „zderzenia cywilizacji”, zarysowujące główne linie konfliktów na styku poszczególnych cywilizacji i religii. Niebagatelną rolę w procesie przypisywania religiom odpowiedzialności za inicjowanie lub wzmocnianie krwawych konfliktów etnicznych, odgrywają media masowe poszukujące na ogół łatwych, nieskomplikowanych odpowiedzi tłumaczących logikę toczących się konfliktów. Nietrudno zauważyć, że religia stała się głównym oskarżonym w nieustannie toczącym się procesie o naruszanie pokoju i dobrobytu społeczeństw w różnych częściach świata. Jednocześnie naukowcy zajmujący się konfliktami etnicznymi chętnie sięgający do czynnika religijnego jako zmiennej niezależnej, wyjaśniającej logikę i dynamikę konfliktów etnicznych z ostatnich kilku dekad, bynajmniej nie są jednomyślni, jeśli chodzi o podkreślanie znaczenia religii jako relewantnego czynnika konfliktotwórczego. Co więcej, coraz częściej podkreśla się pokojotwórczy aspekt religii (*faith-based diplomacy*).

Niniejsza monografia podejmuje temat religii prawosławnej jako zmiennej niezależnej w konflikcie etnicznym na pograniczu serbsko-kosowsko-macedońskim na obszarze dwóch gmin położonych w tzw. Dolinie Preszewa (Preszewo, Bujanowac) oraz nieco oddalonej od doliny – Medwiedzia – gmin zamieszkałych przez liczną społeczność albańską oraz przedstawicieli innych mniejszości narodowych i etnicznych. Celem przeprowadzonych przez politologów i socjologów badań było zbadanie czy, a jeśli tak, to w jakim stopniu religia prawosławna sprzyja powstawaniu, wzmocnianiu – lub odwrotnie – zażegnaniu względnie uśmierzeniu konfliktu etnicznego.

Obszerność monografii wynika z uznania, że omówieniu wyników badań terenowych warto przydać pewien kontekst, umożliwiający lepsze zrozumienie specyfiki relacji występujących między religią a nacjonalizmem w ujęciu teoretycznym oraz w odniesieniu do regionu Bałkanów i całej Europy Środkowo-Wschodniej. Co więcej, autorzy zdecydowali się także na analizę roli Serbskiej Cerkwi Prawosławnej w procesie kreowania i odtwarzania serbskiej tożsamości narodowej, ale także roli, jaką odgrywa ona we współczesnej polityce serbskiej, zarówno wewnętrznej, jak i międzynarodowej.

 **INSTYTUT
POLITOLOGII**
Uniwersytet
Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

My już jesteśmy zjedzeni...
Rola i znaczenie prawosławia w konflikcie etnicznym w Dolinie Preszewa

Redakcja
naukowa
Radosław
Zenderowski

My już jesteśmy zjedzeni...

Rola i znaczenie
prawosławia
w konflikcie
etnicznym
w Dolinie
Preszewa